VNS 2/2017 vp
Ruokapoliittisen neuvottelukunnan jäsen Natalia Teikola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
YmV 28.3.2017

Ruoka2030 – Suomi-ruokaa meille ja maailmalle

On ehdottoman tärkeätä, että valtioneuvoston selonteossa painotetaan ruoantuotannon kestävyyttä. Ekologisesti, sosiaalisesti sekä taloudellisesti kestävä ruoantuotanto on hyväksi niin luonnolle kuin ihmisyhteisöillekin. Selonteko tunnistaa monia hyviä ja ehdottoman tarpeellisia toimenpiteitä alkutuotannosta kuluttajan tietoisen ostopäätöksen tukemiseen. Tekoja ja toimivaa politiikkaa tarvitaankin joka tasolla, vastuu ei voi olla yksin kuluttajan sen enempää yksin alkutuottajankaan. Tarvitaan laaja-alaista koko ruokaketjun yhteistyötä maataloustuottajista kauppaan, tutkimukseen ja kansalaisjärjestöihin. Selonteon suunta on oikea ja se linjaa monia mahdollisuuksia tuottaa hyvää, puhdasta ja terveellistä ruokaa ympäristöystävällisin menetelmin.

Suomalainen ruoantuotanto on monella mittarilla mitattuna mainiota, mutta jatkuvuuden turvaamiseksi on tarpeen kyseenalaistaa totuttuja käytäntöjä ja luovuttava toimimattomista tai haitallisista menetelmistä. Euroopan unionin yhteinen maatalouspolitiikka on ohjannut maanviljelyä ja mahdollistanut ruoantuotannon myös pohjoisissa oloissa. Ruoantuotannon tarkoitus ei kuitenkaan voi olla tukiehtojen täyttäminen, vaan sen perustarkoitus on lähtökohtaisesti ihmisten ruokkiminen ympäristöystävällisin menetelmin. Uskomme, että suomalainen viljelijä haluaa kunnioittaa suomalaista luontoa ja siksi tukijärjestelmän tulee tukea tätä pyrkimystä. Pidemmän päälle tukiriippuvainen maataloustuotanto ei ole kestävää, tuottajan tulisi saada työstään kunnollinen korvaus suoraan markkinoilta, ja maatalouden tuet tulisi muuttaa ekosysteemipalvelumaksuiksi. Ruokapolitiikan tulee olla yhdenmukainen maatalouspolitiikan sekä muiden politiikkojen, kuten Suomen ja EU:n keskeisten ympäristötavoitteiden kanssa (luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen, vesien hyvän tilan saavuttaminen sekä ilmastonmuutoksen pysäyttäminen ja siihen sopeutuminen). Luonnon tarjoamille ekosysteemipalveluille tulee antaa niille kuuluva arvo ja tukijärjestelmän tulee suosia menetelmiä, jotka pyrkivät sopusointuiseen yhteiseloon ihmisen ja luonnon välillä.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on paitsi itseisarvo, myös ruoantuotannonkin elinehto. Ravinnontarve kasvaa tulevaisuudessa, mutta sitä tyydyttämään ei voi loputtomiin raivata uusia peltoja vaan kestävämpää on järjestellä uudelleen jo olemassa olevaa tuotantoalaa ja tarkastella ruoantuotannon menetelmiä ennakkoluulottomasti. Turvemaiden raivaus pelloiksi on ilmastopoliittisestikin kestämätöntä, ja turvemaiden raivaus pelloksi pitää lopettaa. Hyvä alku olisi lopettaa uusien raivioiden tuet. Perinnebiotooppeja tulee voida kartoittaa ja säilyttää. Niiden uudelleen kartoittaminen vuosina 2018 - 20 olisi tärkeää, jotta viljelijät voisivat saada luonnonhoidon erityistukia vuonna 2021 alkavalla uudella CAP-ohjelmakaudella. Perinnebiotoopit ja niiden lajit ovat uhanalaislistojen kärjessä.

Kuluttajan ruokailutottumuksissa on havaittavissa selkeä käänne eettisemmän ruoantuotannon suosimiseen. Lihan määrän vähentäminen ruokavaliossa on hyväksi niin yksilölle itselleen kuin ympäristöllekin. Viralliset ravitsemussuositukset toteavat terveellisen ruokavalion olevan myös usein ympäristöystävällistä. Tätä suuntausta on tuettava monipuolisesti. Palkokasvit ovat paitsi mainio proteiinin lähde, niiden viljely on myös hyväksi maaperälle. Kotimaisen tuotannon lisäämiseksi ja omavaraisuuden turvaamiseksi tuotannon tulee olla tarkoituksenmukaista ja kuluttajan on saatava, ilman kohtuuttomia ponnistuksia, riittävästi tietoa omien valintojensa ympäristö- ja muista vaikutuksista.

Lisätietoja
- ruokapoliittisen neuvottelukunnan jäsen Natalia Teikola, puhelin 050 3251 804, natalia.teikola@sll.fi
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, puh. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi